

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Beşerî Kanun Tarafından Sağlanan Bir Hakkı Elde Etmeyi Talep Etmek

Rabhi Ebu Muaz'a

Soru:

Kanun, işvereni, işçilere ve haklarına ilişkin yasalara uymakla yükümlü kılmaktadır. Ancak işveren yasalara uymaktan kaçıyor. İş krizinden ve işverenin açgözlülüğünden dolayı işçinin hakları kayboluyor ve işçi, işverenin işçinin kanunda öngörülen haklarını ödemesini zorunlu kılan kanun dışında haklarını talep edemiyor. Peki işçi zulme uğradığını hissettiğinde, yasaya başvurması haram mıdır?

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Siz işçinin, kanunun öngördüğü hakkını elde etmek için talepte bulunmasının hükmü hakkında soruyorsunuz...

Buna cevap şöyledir; bir hakkın elde edilmesinin veya bir zulmün giderilmesinin şeriata göre olması, yani hakkın şeran sabit olması ve zulmün de şeran sabit olması halinde bu caizdir. Dolayısıyla şeriata göre hak sayılmayan bir hakkı talep etmek doğru değildir... Eğer işçi yasaya göre bir hak talep ediyor ancak bu şeriata göre bir hak değilse, onun bu hakkı talep etmesi caiz değildir... Eğer işçi yasaya göre bir hak talep ediyor ve aynı şekilde bu şeriata göre de bir haksa, o zaman bu hakkı talep etmesi caizdir...

Örneğin biri, hak sözü söylemesinden dolayı zulme uğruyor ve hapse maruz kalıyor... İslam bu kişiyi savunur ve onu hapisten çıkarır. Bu nedenle bu kişinin, üzerindeki zulmü kaldırması ve kendisini hapisten kurtarması için kendisini savunacak birine başvurması caizdir.

Örneğin bir kişi hırsızlığa maruz kaldı. İslam, onun çalınan malını ona geri iade eder. Bu yüzden onun çalınan malını elde etmek için kendisini savunacak birine başvurması caizdir.

Mesela bir kişi, bir kısmı peşin geri kalanı taksitle olmak üzere bir bedel karşılığında diğer kişiye evini satıyor. Müşteri evi satın alıp onda oturduğu halde bedelin bir kısmını ödeyip geriye kalanını reddediyor veya inkâr ediyor... İslam, satıcının müşteride olan hakkını ona iade eder. Bu nedenle satıcının, müşterinin inkâr ettiği evin bedelini elde etmek için kendisini savunacak birine başvurması caizdir.

Aynı durum, kendisi ile işveren arasında yapılan iş sözleşmesine göre belirli bir maaşla çalışan, sonra maaşından kesinti yapılan bir görevli için de geçerlidir. İslam, işverenin işçiye maaşını tam olarak vermesini zorunlu kılmaktadır. Bu yüzden maaşını tam olarak almak için kendisini savunacak birine başvurması caizdir.

Yani şayet hak şeran sabit olmuş ve bu da engellenmişse, o zaman kişinin şeran kendisi için sabit olan hakkı elde etmek için yargı önünde kendisini savunacak birine başvurması caizdir... Ama şayet kişinin hakkı, beşerî kanuna göre sabit olduğu halde şeriata muhalif olursa, bu hakkı elde etmek için yargı önünde kendisini savunacak birine başvurması caiz değildir:

Örneğin bir kişi, akdi batıl olan bir anonim şirketine ortak olur ve ortaklara yönelik kar dağılımı sırasında hissesine göre kendisine verilen kârın, hak ettiği kadarından daha az olduğunu görürse, bu hak beşerî kanuna göre sabit olup şeriata muhalif olduğu sürece bu hakkı elde etmek için yargıya başvurması caiz değildir. Çünkü bu şirket batıldır ve bunun sonucunda oluşan kârları da şariat ikrar etmemektedir. Müslüman için vacip olan bu şirketten ayrılmasıdır.

Örneğin bir kişi, belli bir faiz karşılığında parasını bankaya yatırırsa ancak banka, onun payını verirken faizi, bankayla üzerinde anlaşmışlarından daha az oranla hesaplırsa, bu hak beşerî kanuna göre sabit olup şeriata muhalif olduğu sürece bu faizi elde etmek için yargıya başvurması caiz değildir. Çünkü onun için bu hak, faizli bankaların onayladığı beşeri hukuka göre sabit olsa da şeriata göre sabit değildir. Müslüman için vacip olan bankayla yaptığı bu faizli muameleyi iptal etmesidir.

Sonuç olarak işçinin kanuna göre talep ettiği haklar, **aynı şekilde şeriatın buna delalet etmesi veya iş sözleşmelerinde şeriata muhalif olmayan şartlar ve benzerleri gibi şeriata göre olan haklar ise...bu durumda işçinin bunu talep etmesi caizdir... Ama işçinin talep ettiği haklar, beşeri kanuna göre olan haklar olup şerî olan haklar değilse, işçinin yargı önünde bunu talep etmesi doğru değildir.**

Umarım bu cevap yeterli olmuştur. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 10 Şaban 1441
M. 03/04/2020

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4026/>